

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Quæstiones aliæ circa Munia, & Beneficia Ecclesiastica, quoad electionem
dignioris, valorem collationis, conditiones ad eam requisitas, & ad
amissionem, permutationem &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

196 Pars 3. tit. 1. De Pastoralis munere persona &c.
curam animarum, ut in Canonicatibus, aut Capellis, sunt plures qui docent non videri peccatum mortiferum semel aut bis pratermittere digniorem, modò conferatur verè digno, cum Soto, Halensi, Angelo, Gabriele in 4. d. 15. a. 9. quos sequuntur plures recentiores. Quia in huiusmodi beneficiis id semel iterumve fieri, censent non cedere in detrimentum notabile Ecclesie, eò quod paucorum mediocritas aliorum virtute facile compensetur. Nec fieri propriè injuriam digniori, quia non est illi debitum stricto jure, sicut debetur presentato, vel electo. Hinc admittunt illi, quod si beneficium ex sua institutione habeat, ut debeat conferri digniori vel per oppositionem, tunc semper esse peccatum mortale.

Quod si quis id sapius faceret, aut raro curaret ut digniores praeferantur, in beneficiis etiam non curatis, censeretur graviter peccare. Quia graviter violaret fidelitatem Ecclesie debitam, ejusque bonum omitteret in re singularis momenti: sunt enim hæc beneficia ex fundatorum institutione non solum stipendia minorum, sed etiam premia virtutum.

Dices, Jura antiqua, arque etiam Tridentinum sess. 7. cap. 3. de reform. tantum requirunt ut beneficia dignis conferantur, citans etiam Constitutionem Alexandri III. & Gregorij XI. qui idem statuunt, ut habent etiam nonnulli Canonista.

Resp. Concilium, ceterosque, hoc solum requirere, non ut collatio fiat absque gravi peccato, sed ut illa non sit irritanda in foro externo, quod colligitur eo quod Concilium postea subdat, aliter facta collatio omnino irritetur.

QUÆST. 2. An qui, pratermissio digniore, sibi

sibi, vel alteri minus digno procurat benefici-
um, teneatur ad aliquam restitutionem digniori
faciendam, vel etiam Ecclesiae.

Resp. Communioem esse Doctorum senten-
tiam, talem ad restitutionem non teneri, dum-
modo ille sit verè idoneus, & beneficium non
fuerit per oppositionem conferendum. Ita do-
cet Scotus, Richardus, Adrianus, Sotus, Couar.
Navarrus *cap. 17. num. 72.* & plures alij, contra
Paludanum, & Cajetanum, qui tamen addit, eam
non teneri, qui sibi procurat non intendens im-
pedire digniorem.

Ratio est, quia primò non tenetur digniori,
quia ille non habet ius strictum ad illud benefi-
cium, sed tantum ius aliquod largum, consistens
solum in aliqua majori aptitudine, quod non
fundat injuriam propriè dictam. Secundò, non
tenetur Ecclesiae, quia hæc non censetur inten-
dere collatores, & patronos sub onere restitu-
tionis obligare ad procurandum semper majus
illius bonum, neque illi censent se tale onus subi-
re, cum frequentè perplexitate quæ inde orire-
tur: uti in simili ad restitutionem non obliga-
tur æconomus Principis, qui operarios non op-
timos, sed tantum idoneos conduxit.

Notandum denique circa valorem collationis
beneficij, quod tradit Lessius *de just. lib. 2. cap. 34.*
dub. 6. Omnis collatio seu institutio facta præ-
ter formam Trident. sess. 24. cap. 18. &c. Cense-
tur subreptitia & nulla, & collatio, si pertinebat
ad Episcopum devoluitur ad Sedem Apostoli-
cam: uti hoc postremum statuit Pius V. in Bul-
la, quæ incipit, *In conferendis Ecclesiis*, edita anno
1567. Ubi insuper decernit: Si Episcopus mi-
nus habilem, postpositis magis idoneis, post exa-
men elegerit, possunt ij qui rejecti sunt à mala
elec-

198 Pars 1. tit. 1. De Pastoralis munere, persona &c.
electione huiusmodi ad Metropolitanum, vel si
elector Metropolitanus aut exemptus fuerit, ad
viciniorum Ordinarium, ut Apostolicæ Sedis De-
legatum, vel aliàs ad Sedem Apostolicam ap-
pellare, & electum ad novum examen coram
appellationis Iudice provocare, ut digniori de-
tur. Interea tamen electio prior executioni
mandanda est, & provisorius non potest amoveri,
nisi beneficiū alteri debito modo collatū fuerit.

QUÆST. 3. Quænam conditiones ex iure re-
quiruntur, ut aliquis ad Beneficium censeatur
idoneus.

Resp. Condiciones decem requiri. 1. Legitimus
thorus: est enim illegitimus incapax Episcopa-
tus, & cuiuscunque alterius beneficii habentis
curam animarum; nisi per Pontificem cum eo
dispensetur: est etiam incapax simplicis benefi-
cij, sed in hoc plerumque potest Episcopus cum
eo dispensare: ita habetur ex *cap. 1. de filiis pres-
byt. in 6. 2.* Requiritur Clericatus vel ordo præ-
vitus, ex *cap. cum adeo. 17. de rescriptis. 3.* Certa æ-
tas ad singula beneficia necessaria: Ad Episco-
patum 30. anni exacti. Ad alias dignitates vel
Personatus sine cura animarum ut non sit minor
22. annis, quod indicat requiri completos, ex
Tridentino *sess. 24. cap. 12.* Ad beneficium Pa-
rochiale 25. anni inchoati: in qua ætate Epif-
copus non dispensat. Ad alia beneficia quæcun-
que requiruntur 14. anni saltem inchoati: ita
Trid. *sess. 23. cap. 6. Nemo ante 14. annum beneficium
possit obtinere.* 4. Requiritur Celibatus, sic ut om-
nis collatio beneficii facta iunctis matrimonio
sit irrita, nisi cum mutuo consensu debito modo
separentur. 5. Condicio est ut non sit irritus
aliqua censurâ, vel irregularitate, aliàs non tan-
tum collatio, sed etiam electio, præsentatio &

& postulatio in ejus favorem est irrita : quamvis probabile sit illum qui est suspensus ab officio, vel beneficio, si in suspensione novum beneficium obtineat, non teneri sponte dimittere ante sententiam Judicis, ita censet Lessius, Suarez, aliique. 6. Morum probitas, ut scilicet non sit deditus gravibus peccatis, nec infamis : Colationem tamen factam criminoso non esse ipso jure irritam, sed irritandam, docet Navarrus in *cap. si quando, except. 16.* 7. Scientia debita : talis autem scientia requiritur quæ ad munus beneficium annexum ritè obeundum est necessaria, ita statuit Conc. Lateran. *cap. Cum in cunctis, de elect.* 8. Habilitas ex parte Corporis, quæ nempe necessaria est ad officium decenter præstandum, Trid. *sess. 22. cap. 4.* Si tamen postea debilitas superveniat per quam reddatur ineptus ad officium, non ideo privari debet, sed si habeat curam animarum providere debet ut per vicarium administraretur. 9. Intentio status Ecclesiastici, quæ si sincera sit, non vitatur per propositum resistendi, si causa aliqua justa inciderit, v. g. si frater primogenitus moriatur, vel obtingat matrimonium magnopere conducens ad conservandum decus familiæ. 10. Ut non habeat aliud beneficium incompatible : sic ut habens beneficium cum cura animarum, vel dignitatem, vel Personatum, vel Officium, si secundum hujus generis acceperit cum pacifica hujus possessione, primum vacare debeat. Eiusdem generis sunt præbendæ uniformes sub eodem tecto, ut sunt duo Canonicatus, vel duæ Sacellaniæ ad eandem functionem concurrentes in eadem Ecclesia, ut patet ex *cap. litteras 9. de concess. præbendæ.* Quædam sunt alia incompatible beneficia, quæ simul quidem licitè retineri non possunt absque dis-

200 Pars 3. tr. 1. De Pastoralis munere, persona &c.
pensatione, non ita tamen ut altero obtento
aliud vacare debeat: de quibus fufius Lessius,
aliique. Et plura de impedimentis præsertim
ex irregularitate colligi possunt infra de Sa-
cram. Ordinis in fine.

QUÆST. 4. Quibus modis Beneficia jam
possessa amittantur.

Resp. Quatuor potissimum modis amitti. 1.
Per mortem Beneficiati. Ratione verò diuturnæ
absentiæ, non privatur ipso jure, sed requiritur
sententia, quæ tamen ferri non potest nisi ab-
sente prius citato. Quod si nesciatur ubi versetur,
post edictum trinæ citationis in Ecclesia
ista publicatum, si ultra sex menses redire distu-
lerit, poterit suo beneficio spoliari. Si verò si-
ne tali citatione beneficium fuerit alteri colla-
tum, revertenti non oberit collatio, ex *Cap.
Tua de Cler. non resident.*

Secundus modus est, ex dispositione Juris:
sive propter alterius beneficii impossibilis
consecutionem, de quo in quæst. præcedenti:
sive per professionem Religiosam: sive per
contractum matrimonij: sive ob commissio-
nem Criminis cui ex jure amissio beneficii ipso
facto annexa est, ut est hæresis, Schisma, Sodo-
mia sæpius exercita. Tertius per sententiam ju-
dicis. Quartus per liberam resignationem. Ad-
de, si quis per vim possessionem beneficii sit in-
gressus, *Cap. Eum qui. 18. de præbendis l. 6.*

Porro ut resignatio beneficii sit valida, præ-
ter alia, requiritur ut illa fiat in manibus ejus
qui potest eam admittere: & ut resignatio ab
eo actu admittatur, ut est Pontifex, vel Ordina-
rius collator, & fiat consensu Patroni, si sit ju-
ris patronatus. Si Resignans sit infirmus, requi-
ritur ut supervivat ad 20. dies post factam resi-
gnationem:

nationem : item ut resignatarius caperet possessionem beneficij ante mortem resignantis.

QVÆST. 5. Qualiter fieri possit Commutatio beneficiorum.

Resp. Illam fieri quando duo beneficiati unum vel plura sua beneficia, Pontifici non reservata, resignant in manus Ordinarij, vel alterius Episcopi autoritate ad hoc præditi, cum conditione ut ille postea vicissim alteri alterius beneficium conferat. Hoc aliquando exigente necessitate Episcopus instituere potest, sed vocatis illis quorum interest, ut Patrono, & Collatore in favorem. Talis autem permutatio ut valeat, debet esse libera, id est, fraude, aut metu non extorta. Requiritur etiam duæ postremæ conditiones de resignatione, ut supervivat ad 20. dies post factam commutationem, & ut ante mortem commutantis capta sit possessio, alias beneficium vacare censebitur.

QVÆST. 6. An licitum sit permutare beneficia inæqualia, adhibitâ fructuum compensatione, sic ut beneficium copiosius, non separatis proventibus à titulo, cum tenui commutetur.

Resp. Talem compensationem per se non licere : potest tamen peti compensatio ob talem commutationem à Pontifice, propter incommodum temporale quod alter suscipit, spoliando se proventibus amplioribus sui beneficij. Quia talis compensatio non est pretium beneficij, aut proventuum annexorum, sed sola conditio qua se indemnem conservet, sive qua nollet se beneficio spoliare cum suo detrimento.

Quoad privilegia Clericorum, & functiones varias illis prohibitas, vide infra de Sacram. Ordinibus §. 2. in fine.